

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат шкільної освіти

пр. Берестейський, 10 м. Київ, 01135, тел.(044) 481-47-58, факс (044) 481-32-87, e-mail: xxx@xxx.xxx.xx

Анцифрова І.

foi+request-127791-ff25exxx@xxxxxx.xxx.xx

Шановна пані Ірино!

За результатами розгляду звернення від 07.05.2024, оформленого як запит на отримання публічної інформації, щодо організації освітнього процесу в початковій школі закладів загальної середньої освіти повідомляємо.

Особливості оцінювання результатів навчання учнів визначені статтею 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Дидактичні вимоги щодо здійснення оцінювання в межах освітнього процесу окреслені в методиках навчання предметів, інтегрованих курсів, що вивчаються в початковій школі. Узагальнені підходи запропоновані в чинних методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 № 813. З повною версією документа можна ознайомитися за покликанням: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text>

Стосовно перевірки й оцінювання техніки читання як одного з критеріїв переведення до наступного класу інформуємо. Технічні якості читання (спосіб [складами, цілими словами, групами слів], правильність [точність озвучення слова, правильний наголос], виразність, темп [що наприкінці 4-го класу відповідає темпу мовлення дитини]) є складниками характеристики навички читання. Підкреслимо, що спостереження за темпом читання не передбачає визначення кількості слів, прочитаних за 1 хв. У Державному стандарті технічні якості читання описані так: «читає вголос правильно, свідомо, цілими словами нескладні за змістом тексти» (наприкінці 2-го класу); «володіє повноцінними навичками читання (вголос і мовчки), що дає змогу зрозуміти тексти різних видів» (наприкінці 4-го класу). Окрім цих характеристик навичка читання містить дії, що стосуються розуміння, інтерпретації, оцінювання змісту прочитаного та творчого читання. Усі вони враховуються під час оцінювання читацької діяльності учня.

МОН № 4/1711-24 від 14.05.2024

Підписав: Хворостяний Ігор Григорович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002C763700EAD7C600

Дійсний: з 13.11.2023 15:32:38 по 13.11.2025 15:32:38

Підкреслюємо, що зміст навчальних досягнень, що підлягають оцінюванню, визначений Державним стандартом початкової освіти, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87, зі змінами (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>), у якому описані загальні і обов'язкові результати навчання. Ці результати навчання конкретизовані в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти. Освітні програми заклад освіти розробляє на основі типових (що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) або самостійно та щорічно затверджує відповідно до чинного законодавства (стаття 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Реалізація освітньої програми упродовж навчального року є функціональним обов'язком закладу загальної середньої освіти. З огляду на зазначене оцінюванню підлягають навчальні дії учня, в яких він виявляє сформовані у процесі навчання особистісні якості (активність, ініціативність, наполегливість, старанність тощо) та набутий досвід застосування знань, умінь, навичок, що співвідносні з очікуваними результатами, описаними в освітніх програмах для кожного класу.

Таким чином, перевірка й оцінювання навички читання як упродовж навчального року (з метою відстеження динаміки формування уміння читати з розумінням), так і наприкінці навчального року (з метою співвіднесення навчальних досягнень учнів з очікуваними результатами навчання, окресленими в освітній програмі) є обов'язковим заходом щодо визначення напрямів удосконалення освітнього процесу для підвищення якості освіти загалом

та визначення індивідуальної освітньої траєкторії учня зокрема.

Стосовно врахування стану сформованості навички читання під час ухвалення рішення про переведення до наступного класу зазначимо.

Процедура переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання визначена *Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання*, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (у редакції наказу МОН від 08 травня 2019 року № 621, зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369 (далі – Порядок). Згідно з пунктом 2 Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти (крім перших та других класів) на наступний рік навчання здійснюється на підставі результатів підсумкового (семестрового та річного) оцінювання учнів та/або їх державної підсумкової атестації (для учнів четвертих і дев'ятих класів) згідно з рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти.

Під час визначення змісту підсумкового оцінювання учитель керується освітніми програмами закладу загальної середньої освіти. Зокрема, підсумкова оцінка сформованості навички читання на кінець навчального року враховує вище описані характеристики.

Відповідно до пункту 3 Порядку для інформування учня і батьків (чи інших законних представників) видають свідоцтво досягнень. Примірні зразки свідоцтв досягнень учнів 1-2 класів / учнів 3-4 класів затверджені наказом МОН від 13.07.2021 № 813 (додатки 2, 3 до наказу). Заклад загальної середньої освіти має право на основі примірного зразка свідоцтва досягнень розробити

(доповнити) і затвердити рішенням педагогічної ради свідоцтво досягнень учня, в якому відображені особливості освітньої програми закладу загальної середньої освіти.

Характеристики результатів навчання у примірному зразку свідоцтва досягнень узагальнено презентують очікувані результати навчання, описані в освітніх програмах. Зокрема навичку читання у примірному зразку свідоцтва досягнень розкривають два блоки навчальних дій, що характеризують читання з розумінням. У свідоцтві досягнень фіксується комплексна оцінка, до того ж вербальна (сформовано / ще формується, залежно від стану сформованості уміння). У 3-4 класах за вибором закладу загальної середньої освіти, що затверджується рішенням педагогічної ради, оцінка може бути або вербальною, або рівневою.

Порядком передбачено, що учні 1-2 класів можуть бути не переведені на наступний рік навчання та залишені для повторного здобуття загальної середньої освіти у тому самому класі на підставі письмового звернення до закладу загальної середньої освіти одного з їх батьків чи інших законних представників (пункт 2 Порядку).

Учні 3–4 класів, які за результатами підсумкового оцінювання здобули початковий рівень результатів навчання у вивченні одного з предметів (українська мова, математика) згідно з рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти та одного із батьків або інших законних представників можуть бути переведені на наступний рік навчання для продовження здобуття загальної середньої освіти за індивідуальним навчальним планом, або залишені для повторного здобуття загальної середньої освіти у тому самому класі цього закладу загальної середньої освіти (не більше одного разу упродовж здобуття учнем початкової чи базової середньої освіти) (пункт 4 Порядку).

Оцінку сформованості уміння читати з розумінням, що належить до комплексу очікуваних результатів навчання з мовно-літературної освітньої галузі, враховують під час ухвалення рішення про переведення учня до наступного класу. Також ухвалення рішення залежить від підсумкової оцінки стану досягнення очікуваних результатів з математики (пункт 4 Порядку).

Річне оцінювання стану досягнення очікуваних результатів навчання з інших предметів вивчення / інтегрованих курсів має формувальний характер, окреслює перспективи розвитку певного показника надбань учня на наступних етапах навчання.

Отже, особливості переведення учнів початкової школи на наступний рік навчання визначені Порядком. Переведення відбувається на підставі результатів річного оцінювання, відповідно до вимог Державного стандарту та типових освітніх програм.

З повагою
генеральний директор

Ігор ХВОРОСТЯНИЙ